

ANNONSE

Lån 5000 - 400 000

Bruk pengene på hva du vil -
Få svar på dagen

WebFinance

Klikk her
Om du ønsker
uforpliktende
lånetilbud på
epost og mobil

Klikk her for
å søke

MAGASINER

Urban kugutt

Av HALGRIM ØISTAD

30. april 2011, kl. 00:01

Det er våronntid. I storbyen går den viktigste våronna under det noe usexy navnet «jordbruksforhandlingene». En tretling i Oslo følger nøye med.

Statsviter Svenn Arne Lie fra Tretten ble kneblet av landbruksbyråkrat. Men han holder ikke kjeft likevel. (Foto: Halgrim Øistad)

DEL

ANNONSE

f

...

Eff 25,50% v/15000,- o/12 mnd. Tot 16460,40

Tryggare netthandel med kredittkort
Kredittkort er den tryggaste betalingsmåten på nett, og i nettbanken har du full oversikt. [Søk i dag!](#)

 Valle Sparebank

- Kravet fra bøndene er på 2,6 milliarder kroner 75 prosent i økte statlige overføring og 25 prosent i økte priser. Det vil si at bøndene blir enda mer avhengige av Staten. Det burde vært omvendt, sier Svenn Arne Lie over en nøktern kopp kaffe på Stockfleths i Prinsens gate i hovedstaden.

Mange GD-lesere vil kjenne ham fra kommentarspaltene, der han har skrevet om landbrukets elendighet og mye annet.

Gjentagne ganger har den lett urbaniserte samfunnsforskeren fra Tretten bakside plaget øvrigheten i landbrukets maktkorridorer med tallmateriale og kritiske utspill om at norsk landbrukspolitikk er det stikk motsatte av en suksess for landet.

- Jeg har nok en evne til å være spissformulert. Men jeg prøver å være saklig.

Rådgiver

Denne gangen får landbruksbyråkrater og bondeledere likevel forhandle og pusle med sitt, uten å bli satt i ubehagelig søkelys fra gudbrandsdølen. Etter to ganske korte, men desto mer turbulente perioder som frittalende landbruksforsker ved NILF (Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning), er Svenn Arne nå opptatt med jobb som rådgiver i Fagforbundet. Der dreier det seg mer om private bemanningsbyråer enn om landbruk. I tillegg tar også familieliv og ei datter på to år tid og krefter.

Engasjementet for et norsk landbruk på egne bein er likevel ikke lagt dødt. Verken ekspedisjonssjef Leif Forsell i Landbruksdepartementet eller andre oppi hierarkiene har grunn til å føle seg trygge. Før valget til høsten kommer han med debattbok om norsk landbrukspolitikk.

Teoretisk innfallsvinkel

Det var lite som tilsa at Svenn Arne Lie skulle bli en av landets mest framskutte landbruksdebattanter. Riktignok var farfar på Fåvang, Amund Lie, nestleder i Norsk bonde- og småbrukarlag fra 1983 og deltok i jordbruksforhandlingene sentralt dag er han æresmedlem i NBS. Men Svenn Arne er ikke bondegutt, selv om han var mye i fjøset til farens onkel på Losna under oppveksten.

- Farfar har nok betydd en del. Han har praktisk erfaring der jeg har en mer teoretisk innfallsvinkel. Vi er enige om mye når det gjelder hvor proppen sitter i systemet.

Han har ikke engang landbruksutdanning. Etter allmennfag ved Lillehammer videregående havnet Svenn Arne på Universitetet i Bergen med masterstudium i sammenlignende politikk, en variant av statsvitenskap. Masteroppgaven skrev han om samfunnsutvikling i Litauen, der han også bodde og jobbet i perioder i studietida.

Innkalt på teppet

I 2007 ble den ferske statsviteren ansatt i midlertidig stilling som førstekonsulent ved NILF, som er en frittstående statlig forskningsinstitusjon, men med en klar tilknytning til Landbruks- og matdepartementet. Husfreden skulle ikke vare lenge.

Starten var en avis-kronikk der Svenn Arne gikk hardt ut mot en gullglitrende sluttavtale for en leder i landbrukssamvirket og samtidig kritiserte kjøtt- og meierisamvirkene for ikke å ta hensyn til distriktenes interesser. Det ble innkalling på teppet til NILF-direktøren, som opplyste hvor skapet skulle stå der i garden.

- Det ble mye bråk, sier Lie med et skjevt smil og mer skulle det bli.

Han oppnådde å få jobben omgjort til fast stilling med forskerstatus, men forholdet til ledelsen var ikke akkurat det beste. I 2008 søkte han permisjon. Og fikk det.

- At jeg tok permisjon var en kombinasjon av flere ting. Jeg hadde muligheten til journalistjobb i Klassekampen. Det var en sjanse jeg ville ta. Det var også et lite sjokk for meg hvordan landbrukstoppene reagerte på å bli konfrontert med realitetene. De er mektige og ressurssterke folk.

Brukte nysgjerrigheten

Han kastet seg inn i avisjobben med 110 prosent engasjement. Ifølge KK-kolleger tok ikke Sven Arne fri eller ferie en eneste dag. Det kunne ikke gå i lengden.

- Jeg fikk bruke nysgjerrigheten min på andre saker enn landbruk også. Jobben var virkelig fantastisk. Men det var knallhardt. Jeg brente alt kruttet, og måtte slutte.

Etter permisjonen var Svenn Arne Lie tilbake i NILF som landbruksforsker. Etter to dager tok det av igjen og nå enda mer.

Stortinget

Han hadde beholdt en flik av jobben i Klassekampen i form av en kommentarspalte. Første produkt var en sterk kritikk mot venstresida i norsk politikk for manglende næringspolitikk og en landbrukspolitikk som fører til nedbygging i jordbruket og til tapte arbeidsplasser i distriktene.

Dette utløste en gnistrende e-post fra ekspedisjonssjef Forsell til NILF-direktøren. Landbruksbyråkraten karakteriserte Lies kommentar som «fri synsing», skadelig for NILFs omdømme.

«Jeg mener at du som direktør og som et strakstiltak, bør vurdere å skrive et innlegg i Klassekampen der du klargjør at Lie her har skrevet et privat innlegg som ikke har dekning i NILFs forskning og som NILF ikke stiller seg bak», anførte Forsell. Og direktøren gjorde det.

«Forsker kneblet av departement», var oppslaget i Nationen. Flere kom i hardt vær. Landbruksminister Lars Peder Brekk prøvde å trå vannet. Saken endte i Stortinget. Etter forslag fra Venstre ble det enstemmig vedtatt å be regjeringen vurdere tiltak for å sikre ytringsfrihet også for forskere utenfor universiteter og høyskoler.

Mens striden gikk som verst, fikk Lie støtte fra flere kolleger ved NILF, og fra Forskerforbundet. Men etter hvert valgte han likevel å slutte i mai i fjor og gikk til noe fredeligere forhold i Fagforbundet.

- Utrolig naiv

Svenn Arne ser ikke på seg selv som noen barrikadestormer eller en som bevisst oppsøker bråk.

- I forhold til det som skjedde på NILF, var jeg utrolig naiv. Jeg hadde tallmateriale som viste at det gikk til helvete. Alle sier at de har lyst til å bevare også små bruk, men hvorfor finansierer Staten da ulønnsomme samdrifter med 70 kyr? Vi har fått en utvikling som bare bidrar til videre strukturrasjonalisering med oppbygging av få, store bruk. Hvorfor si at vi skal bevare små enheter når politikken gjør noe helt annet? Tallmaterialet viser at realitetene ligger langt unna intensjonene.

Gullstatue og ministerjobb

Eks-landbruksforskeren mener så mye om strukturrasjonalisering, følgene av billig kraftfôrimpport og statlig subsidieringspolitikk at det fort kan fylle ei bok.

- Jeg trodde det var greit å si alt dette. Jeg trodde jeg ville få en gullstatue av Norges Bondelag. Jeg trodde Senterpartiet ville be meg om å bli landbruksminister, ler Svenn Arne.

I stedet har det blitt slik at når han blir invitert til debatter og foredrag med landbrukspolitikk som tema, har det hendt mer enn én gang at bondelagsfolk høyere opp enn lokallagsplanet har meldt avbud når de får høre at denne Lie skal delta.

Han har heller ikke fått debattert med folk oppi Landbruksdepartementet. Han bare registrerer at LD ikke lenger kritiserer tallmaterialet hans like ivrig som før. Kanskje var ikke virkelighetsbeskrivelsen bare gær'n likevel.

- Jeg er ikke tatt på feil tall, men jeg har hatt feil meninger, antyder han.

- Politikerne lar seg styre av landbruksbyråkratene, mener Lie, som også synes at Norges Bondelag har en ledelse som er altfor svak til å stå opp mot utviklinga.

- Strukturrasjonalisering er ingen tyngdelov, men en styrt utvikling. Det politiske handlingsrommet er mye større enn det som det gis inntrykk av, sier Svenn Arne, som synes de rødgrønne har spilt fallitt i landbrukspolitikken.

- Selv om jeg er sterkt uenig med høyresida, har jeg mer respekt for dem. De er i det minste ærlige på at de vil overlate alt til markedet.

- Det er slitsomt

Selv om han muligens har en drøm om småbruk i Øyer en gang, kan Svenn Arne Lie skal vanskelig beskyldes for å ha personlig gevinst av kjøret mot landbrukstoppene.

- Dersom jeg vil se ei ku på beite, kan jeg se det på YouTube. Det er ikke noe problem for meg at bønder tjener 140.000 kroner på garden, og at landbruket ligger med brukket rygg. Men det bør være et problem for den som jobber i næringa. Handlingsrommet er mye større enn det som kommer til uttrykk i den politiske debatten.

Konstant samfunnsengasjement tar mye krefter. Men Svenn Arne engasjerer seg fordi han synes det er viktig.

Ja, det er slitsomt, men jeg kan også koble av. Hver gang jeg er hjemme på Tretten går jeg i skogen. Da gjør jeg ingen ting, bare går. Det er en oppladnings-greie. Det er ikke det samme å gå i marka rundt Oslo. Her er det bare oppgatte stier...

Les mer om: [Magasiner](#)

Flere saker

Nattåpent

Kysten vi aldri fikk

ANNONSE

Hunde-dronninga på Klonas satser mot nye mål

Vis flere saker

Postadr: Postboks 954, 2604 Lillehammer • Telefon: 61 22 10 00 • [Ansvarlig redaktør: Kristian Skullerud](#) •
[Politisk redaktør: Hallvard Grotli](#) • [Redaksjonssjef: Hans Petter Eide](#) • [Redaksjonssjef: Kjersti Haugtrø](#) •
[Personvernpolicy / Informasjonskapsler](#) • [Redaktørplakaten](#) • [PFU](#)